

УДК 811.111'276.6:343.1(073)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-154-169](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-154-169)

Зеленська Олена Піменівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов і культури фахового мовлення, Львівський державний університет внутрішніх справ, Городоцька, 26, м. Львів, тел.: (097) 330-31-99, <https://orcid.org/0000-0002-7128-8262>

ТЕМАТИЧНІ ГРУПИ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ (НА ПРИКЛАДІ КРИМІНАЛЬНОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В США)

Анотація. У статті досліджуються особливості тематичної класифікації англomовних юридичних термінів системи кримінального правосуддя США, яка охоплює діяльність правоохоронних органів, судової системи та системи покарань, зокрема один із аспектів діяльності правоохоронних органів – кримінальне розслідування. Наголошується, що необхідні систематизація та впорядкування спеціальної лексики, що обслуговує логіко-понятійний апарат цієї галузі знань, які видаються важливими в дослідженні мови для кращого та ефективнішого розуміння та засвоєння мовних явищ. Кримінальне розслідування стосується процесу збору інформації (або доказів) про злочин для того, щоб визначити, чи злочин був вчинений; встановити особу злочинця; затримати злочинця; та забезпечити докази його вини в суді. Такий підхід до вивчення лексичного складу мови, зокрема терміносистеми певної галузі знань уможливорює визначити актуальні для термінології способи та тенденції розвитку; систематизацію фактичного матеріалу на понятійній основі; визначення взаємозв'язку елементів всередині групи; систематизацію термінів за смисловою схожістю, визначення їхньої подібності та відмінності, встановлення взаємозв'язку елементів всередині тематичної групи тощо. Проаналізовані терміни можна розділити на три групи, які поділено на підгрупи, оскільки їхня тематична приналежність визначена специфікою лексичних одиниць, що досліджуються, їхнім функціональним призначенням, а також обмежена певною практичною діяльністю, темою та змістом юридичного тексту: види злочинів (types of crimes), методи ведення слідства (investigative techniques) та підготовка кримінальної справи до суду (case preparation). Підкреслено, що розуміння термінів як інструментів професійно-наукової діяльності можливе лише при дослідженні взаємозв'язків

всередині кожної термінологічної системи, після вивчення міжсистемного співвідношення термінів.

Ключові слова: термінологія, термін, англomовний юридичний термін, тематична група, систематизація, класифікація, система кримінального правосуддя США, кримінальне розслідування.

Zelenska Olena Pimenivna Doctor of Pedagogy, Full Professor, Professor of the Department of Foreign Languages and Professional Communication, Lviv State University of Internal Affairs, Gorodotska St., 26, Lviv, tel.: (097) 330-31-99, <https://orcid.org/0000-0002-7128-8262>

LEXICAL SETS OF THE ENGLISH TERMS OF CRIMINAL JUSTICE (BASED ON CRIMINAL INVESTIGATION IN THE USA)

Abstract. The paper deals with the research of the peculiarities of the thematic classification of the English legal terms of the system of criminal justice of the USA that embraces the activity of the law enforcement, courts and correctional system, particularly one of the aspects of the law enforcement activity – criminal investigation. It is underlined that the systematization and arrangement of the special vocabulary that services the logical and conceptual apparatus of this branch of knowledge which seem to be important while researching the language for better and more efficient understanding and mastering the language phenomena are necessary. Criminal investigation concerns the process of obtaining the information (or evidence) about the crime to define if the crime was committed; to identify the criminal; to apprehend the criminal; and to provide evidence of his guilt in court. Such an approach to learning the language vocabulary, particularly the terminology of a certain branch of knowledge makes it possible to determine the actual for the terminology means and tendencies of the development; the systematization of the factual material on the conceptual basis; the determination of the relationship of the elements inside the set; systematization of the terms according to their sense similarity, defining their similarity and differences, establishing the relationship of the elements inside the lexical set, etc. The analyzed terms can be divided into three sets which are subdivided into the subgroups because their thematic belonging is defined by the lexical units that are being researched, their functional purpose, and is also limited by the particular practical activity, theme and legal text content: types of crimes, investigative techniques, and case preparation. It is stressed that the

understanding of the terms as the instruments of the professional-scientific activity is possible only while researching the relationships inside every terminological system, after analyzing the intersystem relation of the terms.

Keywords: terminology, term, English legal term, lexical set, systematization, classification, the system of criminal justice of the USA, criminal investigation.

Постановка проблеми. Роль і важливість термінознавства зростає в зв'язку з прагненням людей до комунікації, взаєморозуміння, оскільки комунікація в будь-якій сфері життєдіяльності суспільства є одним із важливих напрямів обміну інформацією в світовому співтоваристві. У цьому плані великий інтерес викликає дослідження мови права (юридичної мови), юридичної термінології, яка представляє собою одну з найскладніших і затребуваних сфер. Юридична мова – логічна система словесного вираження думки, за допомогою якої описується право і його прояви, що характеризується наявністю специфічної термінології, особливих об'єктів фіксації і певним колом постійних користувачів та служить засобом інтелектуально-правової комунікації [1, с. 74]. Мова права – першочергово це мова закону, що має специфічну термінологію для позначення певних юридичних понять, своєрідні словосполучення, що вживаються лише в мові права, це мова різних юридичних документів, нормативних актів, інструкцій, положень тощо. Мова права, тобто спеціальний різновид функціональної мови, яка служить засобом здійснення правового регулювання в суспільстві, лексикон нормативних актів, з одного боку, є функціональним варіантом літературної національної мови та ґрунтується на її лексиці та граматиці, а з іншого боку, вона має свої морфосинтаксичні, семантичні та прагматичні особливості (серед них мовна структура, компактність інформації за рахунок використання великої кількості термінів, логічність і послідовність у їх використанні, значна кількість термінів з інших галузей знань, часте використання акронімів та скорочень, консерватизм мовних засобів, складний синтаксис, архаїчність та урочистість мови тощо, що мають своє коріння в історії розвитку мови права) та використовується в певних ситуаціях [2]. З огляду на це, актуальність дослідження термінології мови права не викликає ніякого сумніву, оскільки спостерігається стрімкий розвиток сучасної юриспруденції, взаємозв'язок мови і права залишається сферою спільних інтересів як лінгвістів, так і юристів, а повний і адекватний опис специфіки правової системи, її термінології та дискурсивних характеристик в інших країнах, зокрема США, необхідний для розвитку порівняльного правознавства,

сфери юридичного перекладу, лінгвістичного осмислення англomовного юридичного дискурсу, розширення міжнародного співробітництва, міжнародної комунікації тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різними питаннями окремих термінологій займалися О. Авакова, Ю. Алексєєв, А. Анісімова, Р. Артикуца, М. Архіпова, Ж. Багана, А. Береза, Є. Єршова, Н. Калмазова, Є. Капшутарь, І. Кочан, Т. Кравченко, Р. Микульчик, Т. Моршакова, М. Саламаха, Л. Симоненко, Н. Овчаренко, Г. Онуфрієнко, Е. Таранова, Ф. Філін, І. Чіронова, І. Юровський, Н. Яценко, Р. Сane, K. Carlson, R. Duff, S. Green, A. Roberts, A. Simester та інші. Проте, англomовні терміни кримінального права, системи кримінального правосуддя в США ще не отримали відповідного систематичного вивчення, зокрема їхня класифікація за тематичними групами та лексико-семантичними підгрупами. Один із найпоширеніших і найефективніших методів дослідження системної організації лексичного рівня пов'язаний із вивченням лексико-семантичних і тематичних груп [3, с. 37]. Необхідна надійна теоретична база, яка лежить в основі роботи щодо складання словників, уніфікації та гармонізації термінології на національному та міжнародному рівнях [4].

Мета статті – проаналізувати особливості тематичної класифікації англomовних юридичних термінів системи кримінального правосуддя США, яка охоплює діяльність правоохоронних органів, судової системи та системи покарань. Сьогодні при використанні термінології у сфері юриспруденції існує проблема класифікації її в різних предметних галузях, які застосовують різні класифікаційні системи. Юридичні поняття класифікуються за різними категоріями та підкатегоріями [5, с. 75]. Дослідження та характеристика лексико-семантичних зв'язків термінів як знаків спеціальної семіотичної системи, що мають номінативно-дефінітивну функцію: номінативну, тому що термін (як слово) означає цілий складний фрагмент із загальної системи смислів [6] у межах тематичних та лексико-семантичних груп є суттєвим аспектом у справі систематизації термінів за подібністю змістового наповнення, спільним функціональним призначенням. Юридичний термін повинен бути єдиним, тобто вживатися в одному й тому ж значенні, бути однозначним у межах однієї системи; бути загальноновизнаним; стабільним, тобто зміст і значення терміна не повинні змінюватися у залежності від контексту; логічно пов'язаним з іншими термінами цієї системи; співвідносним з професійною сферою використання [7].

Виклад основного матеріалу. Юридичні терміни відображають результати досвіду та практичної діяльності багатьох поколінь юристів, оскільки в кожній професії є свій корпус лексичних засобів, які фіксують професійно-наукові знання про властивості предметів і явищ об'єктивної дійсності, які вони позначають і розкривають їхні суттєві ознаки. Тому необхідна систематизація та впорядкування спеціальної лексики, що обслуговує логіко-понятійний апарат цієї галузі знань.

Систематизація важлива в дослідженні мови для кращого та ефективнішого розуміння та засвоєння мовних явищ. Вона сприяє розвитку розумових процесів і пам'яті, оскільки це розумовий процес, процедура об'єднання, заснована на формуванні певної системи з конкретних однорідних за деякими ознаками об'єктів і процесів дослідження, яка б була логічною, повною та доступною, шляхом застосування певних прийомів і принципів систематизації.

Різновидом процесу систематизації є класифікація, тобто групування об'єктів за різною основою та параметрами. Класифікація передбачає розподілення об'єктів чи предметів реальної дійсності за відповідними класами, видами, типами, розділами, розрядами, темами, підтемами тощо, беручи до уваги їхні загальні ознаки, що фіксують закономірні зв'язки між класами об'єктів в єдиній системі певної галузі знань, у нашому випадку це система кримінального правосуддя США, зокрема один із аспектів діяльності правоохоронних органів – кримінальне розслідування. Ця логічна операція уможливорює визначити певну конкретну особливість об'єкту і порівняти його за такими ж ознаками з іншими об'єктами. Класифікація допомагає дослідити природу явища, так звані внутрішні та зовнішні властивості, що й забезпечують його буття, існування в системі різноманітних категорій, здійснення ним певних функцій [8, с. 236]. Класифікація широко використовується і в науці, і в практичній діяльності. В термінології, яка складається із структурних груп, класів чи блоків, класифікація застосовується при аналізі як термінуємих понять, так і лексичних засобів для їх позначення.

Існує доцільність і необхідність аналізу кримінально-правових понять діяльності правоохоронних органів, зокрема тих аспектів, які передбачають кримінальне розслідування, тобто розслідування кримінальних справ (criminal investigation). Кримінальне розслідування стосується процесу збору інформації (або доказів) про злочин для того, щоб визначити, чи злочин був вчинений; встановити особу злочинця; затримати злочинця; та забезпечити докази його вини в суді. Слово

«кримінальний» означає пов'язаний не лише зі вчиненим злочином, але й з їх розслідуванням і покаранням, а також з описанням злочинів [9, с. 25].

Дослідження термінів кримінального права є важливим і актуальним, має практичне значення, оскільки юридична термінологія була однією з перших термінологій, які з'явилися внаслідок необхідності держави та суспільства реагувати на небезпечні діяння людей, щоб захистити певними засобами людину, суспільство та державу від злочинних посягань, регулювати суспільні відносини. До цього можна додати, щоб у наш час також розширювати міжнародне співробітництво, вирішувати питання міжмовної комунікації в сфері права та низки соціально-політичних проблем. Ці дослідження вимагають знання не лише мови, яка є засобом реалізації правової та інших суміжних з ним сфер життєдіяльності, але й права, правових систем як своєї країни, так і країн, мова яких вивчається. В. Garner характеризує юриспруденцію як «літературну» професію [10].

Низка науковців досліджувала системні відношення на лексичному рівні, поєднання лексем в тематичні групи, що є суттєвим і універсальним прийомом опису лексики. Під лексичною серією чи тематичною групою розуміємо низку слів, об'єднаних спільністю родового значення, тобто таких слів, які позначають різновиди одного і того ж роду предметів, слів, які більше чи менше співпадають за своїм основним (стержневим) семантичним змістом, тобто за належністю до одного й того ж семантичного поля [11, с. 118, 402]. Існують й інші тлумачення тематичної групи: тематичні групи слів, що виокремлюються на підставі предметно-логічної спільності (Д. Шмельов); сукупність термінів, об'єднаних однією темою (М. Саламаха); логіко-поняттєве об'єднання термінів на основі схожості семантики чи спільності функцій позначуваних словами предметів та процесів в одній конкретній чи різних мовах (В. Балог); об'єднання значень слова, в основі якого лежить подальше членування спільного поняття, яке входить до змісту категорії пізнання (Ж. Соколовська) тощо. Однак, усі ці визначення мають спільні ознаки: сукупність слів, об'єднаних предметно-логічним зв'язком, однією типовою ситуацією чи темою, загальним родовим поняттям, на основі позамовної єдності понять, схожості семантики чи спільності функцій, тобто об'єднання слів (термінів) на основі класифікації самих предметів і явищ об'єктивної реальності. При виділенні найменувань тематичних груп суттєвим є той факт, що, відображаючи ті чи інші явища дійсності, слова в мові пов'язані між собою, як і пов'язані явища самої дійсності, які вони відображають [12, с. 9]. Такий підхід до

вивчення лексичного складу мови, зокрема терміносистеми певної галузі знань уможливорює визначити актуальні для термінології способи та тенденції розвитку; систематизацію фактичного матеріалу на понятійній основі; визначення взаємозв'язку елементів всередині групи; систематизацію термінів за смисловою схожістю, визначення їхньої подібності та відмінності, встановлення взаємозв'язку елементів всередині тематичної групи, виявлення різних лексико-семантичних процесів, відображених у науковому мовленні; розкриття специфіки окремих груп і підгруп термінів, що належать до певного термінополя; формування вміння розуміти і правильно використовувати терміни з фаху, визначати значення терміна, добирати україномовні відповідники англійських термінів; сприяння засвоєнню мови фаху; реалізацію специфіки навчання спілкуванню, яка полягає в навчанні взаєморозуміння і взаємодії суб'єктів в умовах спільної діяльності.

Приклади термінів тематичних груп та підгруп були взяті з кримінальних кодексів США, юридичних словників, а також різних автентичних підручників та іншої довідкової літератури, що стосується системи кримінального правосуддя США. Такий підхід до вивчення системної організації термінів різних галузей (що є їхньою невід'ємною ознакою, оскільки системність лексичного складу зумовлена не тільки комунікативними потребами ... і системністю об'єктивного світу, який відображений у лексиці [13, с. 5]), зокрема юриспруденції видається перспективним, оскільки юриспруденція відіграє велику роль та займає особливе місце в житті сучасного суспільства, термінологія права використовується не лише в професійному середовищі, але й інших сферах мовної комунікації, а дослідження юридичної термінології інших країн є важливим, оскільки ці терміни позначають правові реалії країни, відображають різні правові системи, тому необхідно вивчати мову права для спеціальних цілей. Наприклад, існують відмінності між українським та англо-американським прецедентним правом, що має місце і в сфері термінології. Оскільки юридична термінологія в цілому – одна з найскладніших і затребуваних термінологічних систем, для вирішення проблем ... доцільно використовувати комплексний підхід, що включає в себе елементи лінгвістичного, культурологічного, країнознавчого та юридичного аналізу [14]. Юридичні системи відображають ціннісні складові національної культури, тому важливим і логічним є реалізація цінностей культури (уявлення про право, кримінальне правосуддя, покарання, судову систему тощо), що відбувається в традиціях, правилах, певних правових процедурах, вербальних і невербальних символах і ритуалах юридичного дискурсу [15].

Кожний термін має цілком певне місце (за співпорядкованістю з іншими) у розглянутій терміносистемі, що залежить від місця відповідного поняття в усій цій системі понять [16, с. 14]. Терміни, що стосуються кримінального розслідування можна розділити на три групи, які поділено на підгрупи, оскільки їхня тематична приналежність визначена специфікою лексичних одиниць, що досліджуються, їхнім функціональним призначенням, а також обмежена певною практичною діяльністю, темою та змістом юридичного тексту: види злочинів (*types of crimes*), методи ведення слідства (*investigative techniques*) та підготовка кримінальної справи до суду (*case preparation*).

У складі англійської термінології кримінального розслідування розглядаємо такі тематичні групи і підгрупи:

1. Види злочинів (*types of crimes*)

1.1. *Загальні категоріальні поняття (терміни), що використовуються для опису протиправних діянь*: *crime, offence, perpetration, malefaction, misdeed, felony, misdemeanor, malum in se, malum prohibitum*.

1.1.1. Своєю чергою, *felony (тяжкий кримінальний злочин)* передбачає такі злочини, як *homicide, rape, robbery, burglary, aggravated assault, etc.*

1.1.2. *Misdemeanor (незначний (дрібний) злочин)* передбачає такі злочини, як *gambling, driving under the influence, violation of liquor laws, drunkenness, vagrancy, suspicion, etc.*

1.1.3. *Malum in se (діяння, що є злочинним за своїм характером)*: *murder, rape, arson, theft, etc.*

1.1.4. *Malum prohibitum (діяння, що є злочинним з огляду на заборону законом)*: *vagrancy, drunkenness, traffic offences, etc.*

1.2. *Назви видів злочинів (types of crimes)*: *assault, homicide, rape, robbery, arson, terrorism, drug-related crime, theft, burglary, fraud, bribery, kidnapping, conspiracy, counterfeiting, forgery, blackmailing, embezzlement, espionage, genocide, perjury, piracy, contraband, racketeering, treason, sedition, crimes against the person, crimes against the state, crimes against property, crimes against justice, crimes against public order or safety, sex crimes, economic and financial crimes, crimes against morality, traffic crimes, cybercrimes, etc.*

1.2.1. *Homicide (убивство)*: *murder, manslaughter, nonnegligent manslaughter, willful felonious homicide, etc.*

1.2.2. *Rape (звალтування)*: *forcible rape, assault, to rape, attempted rape, sexual abuse, aggravated sexual abuse, etc.*

1.2.3. *Theft (крадіжка)*: shoplifting, pocket-picking, purse-snatching, larceny, etc.

1.2.4. *Robbery (пограбування)*: strong-arm robbery, stickup, armed robbery, assault to rob, attempt to rob.

1.2.5. *Crimes against the person (злочини проти особи)*: murder, manslaughter, infanticide, patricide, grievous bodily harm, actual bodily harm, rape, kidnapping, defamation, seizure of hostages, domestic violence, assault, battery, poisoning, wounding, abuse, strangulation, assassination, abduction, etc.

1.2.6. *Crimes against the state (злочини проти держави)*: high treason, espionage, genocide, terrorism, terrorist threats, sedition, thuggery, smuggling, mass disorders, coinage offences, riot, mutiny, etc.

1.2.7. *Crimes against property (злочини проти власності)*: theft, larceny, robbery, cheating, white-collar crime, arson, vandalism, embezzlement, extortion, blackmail, burglary, industrial espionage, shoplifting, pocket-picking, fraud, motorcycle theft, deceit, mugging, stealing, etc.

1.2.8. *Crimes against justice (злочини проти правосуддя)*: contempt of court, bribery and corruption; crimes related to rescuing people or property from custody; perjury and subornation of perjury offenses; crimes connected with falsifying evidence; conspiracy crimes; solicitation offenses; crimes related to obstruction of criminal investigations; making a false statement, constructive contempt, embracery, false oath, false testimony, false witness, etc.

1.2.9. *Crimes against public order or safety (злочини проти громадського порядку або безпеки)*: breach of peace, disturbing the peace, disorderly conduct, fighting, affray, vagrancy, loitering, carrying weapons, public intoxication, rioting, unlawful assembly, brigandage, etc.

1.2.10. *Sex crimes (статеві злочини)*: rape, statutory rape, gang rape, attempted rape, incest, seduction, sexual abuse, sexual abuse resulting in death, sexual slavery, sex trafficking, sexual assault, child pornography, sexual exploitation of a child, child pornography, ravishment, etc.

1.2.11. *Economic and financial crimes (економічні та фінансові злочини)*: fraud (bank fraud, check fraud, credit card fraud, mortgage fraud, medical fraud, corporate fraud, securities and investment fraud (including insider trading), bank fraud, insurance fraud, market manipulation, payment (point of sale), fraud, health care fraud, theft, scams or confidence tricks, tax evasion, bribery, sedition, embezzlement, identity theft, money laundering, forgery, counterfeiting, production of counterfeit money and consumer goods, loansharking, white collar crime, property destruction, etc.

1.2.12. *Crimes against morality (злочини проти моралі)*: prostitution, illegal gambling and gaming, pornography, bigamy, drugs, buggery, abuse of corpse, lewdness, sacrilegum, sacrilege, pandering obscenity, lascivious behavior, turpitude, etc.

1.2.13. *Traffic crimes* (порушення правил дорожнього руху): speed limit violation, speeding, parking violation, driving under the influence of drugs or alcohol, hit-and-run, reckless driving, distracted driving, dangerous driving, failing to yield, running a red light, road rage, taken without owner's consent, etc.

1.2.14. *Cybercrimes* (кіберзлочини): business email compromise scam, identity theft, spoofing, phishing, online predation, intellectual property theft, access device fraud, communication interference, trafficking in password, damaging a computer or information, accessing a computer or obtaining information, cyberstalking, internet stalking, information warfare, cyber bullying, cyber-terrorism, etc.

Поняття сфери «Класифікація злочинів» розроблялося на протязі багатьох століть і до сих пір поповнюється новими одиницями, оскільки в сучасному світі все ще виникають нові злочини, або діяння, які раніше не вважалися злочинними, визнаються такими. Крім того, відбувається також процес декриміналізації, тобто за деякі діяння, які вважалися кримінальними злочинами, тепер передбачається адміністративне покарання, або це діяння не вважається взагалі протиправним [17]. Необхідно також зазначити, що в США немає єдиної загальнонаціональної кримінально-правової системи через специфіку американського федералізму. Федеральний уряд і різні штати всі мають свої власні кримінальні статuti. Тому частина термінів часто по-різному трактується в різних штатах, на федеральному рівні та на рівні штатів використовуються різні терміни. Наприклад, в одних штатах певний вид злочину може бути віднесений до тяжких правопорушень, а в інших до незначних. Так, ФБР (США) передбачає 29 категорій злочинів, серед яких 7 є тяжкими. А Кримінальний кодекс штату Нью-Йорк залежно від тяжкості злочину і покарання, що загрожує, встановлює п'ять категорій фелоній (тяжких злочинів) і три категорії місдимінорів (менш тяжких злочинів). Або в нормах-дефініціях кримінального права низки штатів вживається термін *crime* (злочин), а в кримінальному кодексі штату Нью-Йорк використовується термін *offense* (правопорушення, посягання) замість *crime*.

1.3. *Учасники протиправного діяння (criminal participants)*: criminal, offender, perpetrator, culprit, evil-doer, malefactor, outlaw, miscreant, law-breaker, accomplice, abettor, accessory, companion in crime, partator, accessory before the fact, accessory at the fact, accessory after the fact, etc.

2. Методи ведення слідства (investigative techniques)

2.1. **Процес розслідування (*investigative process*)**: investigation, detection, inquiry, inquisition, inquest, probe.

2.1.1. **Investigation (*розслідування*)**: initial investigation, continuous investigation, pre-trial investigation.

2.2. **Основні учасники кримінального розслідування (*main participants of criminal investigation*)**: investigator, preliminary investigator, detective, inquirer, police officer, medical examiner, laboratory technician, forensic scientist, medico-legal expert, coroner, pathologist, toxicologist, suspect, suspect's associate, criminal, victim, witness, informant, etc.

2.3. **Назви зброї та її частин (*weapons and their parts*)**: weapon, firearm, bullet, cartridge, shotgun shell, cartridge case, etc.

2.4. **Назви вогнепальної зброї (*common firearms types*)**: rifle, gun, pistol, revolver, machine-gun, grenade-launcher, automatic rifle, etc.

2.5. **Назви холодної зброї (*common cold arms*)**: knife, blunt instrument, club, bludgeon, rope, dirk, knuckles, etc.

2.6. **Дії правопорушників (*actions of offenders*)**: committing a crime, abusing, assault, burning, killing, kidnapping, stealing, deceit, counterfeiting, housebreaking, safecracking, beating, shooting, etc.

2.7. **Дії правоохоронців (*actions of police officers and investigators*)**: investigating, protecting, questioning, apprehending, searching, taking notes, photographing, interrogating, interviewing, sketching, identifying, preventing, videotaping, etc.

2.8. **Криміналістична лабораторія (*crime laboratory*)**.

2.8.1. **Фахівці із судово-медичної науки (*forensic scientists*)**: forensic ballistics expert, forensic chemist, forensic biologist, forensic pathologist, forensic psychiatrist, forensic toxicologist, document examiner, etc.

2.8.2. **Відділи (*units*)**: physical science unit, biology unit, firearms unit, document examination unit, photography unit, toxicology unit, latent fingerprints unit, voiceprint unit, etc.

2.8.2.1. **Відділ фізичних наук (*physical science unit*)**: drug identification, soil analysis, mineral analysis, physical evidence examination, etc.

2.8.2.2. **Біологічний відділ (*biology unit*)**: identification of bloodstains, identification of body fluids, grouping of bloodstains, grouping of body fluids, comparison of hairs, comparison of fibers, identification of botanic materials, comparison of botanic materials, etc.

2.8.2.3. **Відділ дослідження вогнепальної зброї (*firearms unit*)**: examination of firearms, examination of discharged bullets, examination of cartridge cases, examination of shotgun shells, examination of garments, detection of firearms discharge residues, etc.

2.8.2.4. *Відділ дослідження документів (document examination unit)*: handwriting, typewriting, questioned document, authenticity, paper analysis, ink analysis, indented writing examination, obliterations examination, erasures examination, burned documents examination, charred documents examination, etc.

2.8.2.5. *Фотографічний відділ (photography unit)*: photographic laboratory, highly specialized photographic techniques, infrared photography, ultraviolet photography, X-ray photography, etc.

2.8.2.6. *Токсикологічний відділ (toxicology unit)*: body fluid, organ, drug, alcohol, poison, etc.

2.8.2.7. *Дактилоскопічний відділ (latent fingerprint unit)*: processing, examining, fingerprint, latent fingerprint, etc.

2.8.2.8. *Відділ ідентифікації за голосом (voiceprint analysis unit)*: telephoned threat, taperecorded message, voice, etc.

2.8.3. *Обладнання криміналістичної лабораторії (equipment in crime laboratory)*: test tube, retort, burner, optical equipment, X-ray device, spectrographic device, microscope, comparison microscope, photographic equipment, microphotography, camera, fluoroscope, computer, laser, neutron activation analysis technique, gas chromatograph, analytical tool, etc.

2.8.4. *Дії судового патологоанатома або судово-медичного експерта (actions of a forensic pathologist or medical examiner)*: performing tests, pathological research, analyzing body fluids, analyzing tissue samples, performing specimen analysis, looking for abnormalities in samples, investigating human organs, forensic dissection, determining cause of death, examining the condition of the body, studying tissue, organs, cells, and bodily fluids, identifying unknown dead, performing post-mortem examination, performing an autopsy, etc.

2.9. *Обшук місця злочину (the crime-scene search)*: protecting the crime scene, searching the crime scene, collecting evidence, preserving evidence, locating witnesses, interviewing witnesses, ever-widening circle technique, sector search, strip search, grid search, warrantless search, etc.

2.10. *Речові докази (evidence)*: firearms, blood, imprint, impression, toolmark, dust, dirt, questioned document, trace, residue, hair, fiber, body fluid, fingerprint, etc.

2.11. *Протоколювання місця злочину (recording the crime scene)*: field notes, filed notes, sketch, photography, videotaping, etc.

2.12. *Свідок (witness)*: locating a witness, interviewing a witness, eyewitness, identifying oneself, testimony, witness of arrest, witness of line-up, witness of search, witness to the shooting, etc.

2.13. **Жертва (victim)**: victim of accident, victim of armed attack, victim of crime, victim of hold-up, victim of murder, victim of violence, victim's identity, wounded, dead, killed, etc.

2.14. **Підозрюваний (suspect)**: suspect evidence, suspect identification, suspect weapon, suspicious activity, suspicious appearance, suspicious character, etc.

2.15. **Опитування (interviewing)**: obtaining the information, victim, witness, rapport, interviewing technique, chance bystander, statement, etc.

2.16. **Допит (interrogation)**: suspect, making a statement, making admission, making confession, independent evidence, guilty, innocent, Miranda warning, waiver, defendant, etc.

2.17. **Арешт (arrest)**: apprehension, accused person, suspect, identification, apprehending a perpetrator in flight, fugitive, wanted person, criminal history, arrestee, pursuit of the perpetrator, wanted notice, all-points bulletin, mug shot, complete body search, search warrant, etc.

2.18. **Стеження (surveillance)**: observation, surveillant, informant, witness, suspect, suspect's associate, criminal activity, location, undercover, etc.

2.18.1. **Устаткування для спостереження (surveillance equipment)**: binocular, telescope, night-vision equipment, body wires, video system, miniature camera, rifle microphone, telephone recording device, communications scrambles, pinhole surveillance kit, etc.

2.18.2. **Види стеження (types of surveillance)**: stationary surveillance, fixed surveillance, moving surveillance, rough surveillance, close surveillance, aerial surveillance, audio surveillance, electronic eavesdropping, wiretapping, etc.

3. **Підготовка матеріалів справи (case preparation)**: report, document, synopsis, prosecutor, case, accusatory pleading, corpus delicti, timetable of the crime, identification of the perpetrator, guilt beyond a reasonable doubt, defense, identify the guilt, proof, obtain a conviction, etc.

3.1. **Заключний звіт (final report)**: prosecution report, prosecution, prosecutor, try the case in court, criminal history, person charged, evidence, testimony in court, complaint, preliminary investigation report, follow-up report, statement, admission, confession, laboratory report, photograph, sketch, etc.

Проаналізовані тематичні групи термінів, що стосуються кримінального розслідування, мають розгалужену структуру, елементи якої об'єднуються в певні підгрупи, не відокремлені одна від одної, не мають чітких рамок, що зумовлено мовними та позамовними чинниками, оскільки відображають реалії дійсності, об'єднання предметів і явищ і взаємозв'язки між ними (злочини, методи розслідування, оформлення кримінальних справ), проте мають свої специфічні особливості,

зумовлені характером предметів, процесів, явищ тощо об'єктивної дійсності.

Висновки. Таким чином, особливості мови права породжуються особливостями самого права, оскільки мова права невіддільна від правової системи з її логікою, функціями, характерними рисами та особливостями [18]. Розуміння термінів як інструментів професійно-наукової діяльності можливе лише при дослідженні взаємозв'язків всередині кожної термінологічної системи, після вивчення міжсистемного співвідношення термінів. Термінологічні одиниці, об'єднані деякими загальними для них мовними ознаками, спільними значенневими прикметами, типовою ситуацією чи спільною тематичною ознакою, утворюють тематичну цілісність, предметно-логічну спільність. Тому системність та організованість лексичного складу фахової мови є важливою. Дослідження різних аспектів окремих англійських терміносистем вимагає глибокого осмислення, сприяє подальшому удосконаленню не тільки англійської термінології, але й термінології української мови.

Література:

1. Туранін В.Ю. Феномен юридичної мови: концептуалізація проблеми. Вісник ХНУВС. 2013. № 2 (61). С. 73-79.
2. Зеленська О.П. Деякі лексичні особливості побудови конституційного дискурсу (на матеріалі Конституції США). Вісник науки та освіти. Серія: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та архітектура, соціологія. К. 2023. Вип. № 1 (7). С. 87-99. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1\(7\)-87-99](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1(7)-87-99)
3. Кардашук О.В. Семантичне поле простору як фрагмент мовної картини світу. Наукові праці Чорноморського держ. ун-ту імені Петра Могили. 2009. Вип. 85. Т. 98. С. 35-38.
4. Лейчик В. М. Терминоведение: Предмет, методы, структура. М.: КомКнига, 2006. 256 с.
5. Лазарев В.В. Концептуалізація юридичної термінології: необхідність прозорого термінологічного підходу. Право і безпека. 2022. № 1 (84). С. 73- 79.
6. Ф. де Соссюр. Труды по языкознанию. М.: Прогресс, 1977. 696 с.
7. Хижняк С.П. Юридическая терминология: формирование и состав. Саратов; Изд-во Саратов. гос. ун-та, 1997. 137 с.
8. Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель: монографія. Х.: Право, 2009. 597 с.
9. Навроцький В.О. Наскрізнi кримінально-правові поняття: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2023. 376 с.
10. Garner B. A. The elements of legal style. Oxford: Oxford University Press, 2002. 288 p.
11. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. М.: Изд-во «Советская энциклопедия», 1966. 608 с.

12. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики. М.: Наука, 1973. 278 с.
13. Кочерган М. Вступ до мовознавства: підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. К.: Вид. центр «Академія», 2001. 368 с.
14. Власенко С.В. Перевод юридического текста: когнитивные особенности номинации и реалии-профессионализмы в языковой паре английский-русский. Филологические науки в МГИМО: Сб. науч. тр. М.: МГИМО, 2005. № 21 (37). С. 129-140.
15. Зеленська О.П. Деякі лексичні особливості побудови конституційного дискурсу (на матеріалі Конституції США). Вісник науки та освіти. Серія: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та архітектура, соціологія. К. 2023. Вип. № 1 (7). С. 87-99. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1\(7\)-87-99](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1(7)-87-99)
16. Лотте Д.С. Основы построения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики. М.: АН СССР, 1961. 158 с.
17. Данилов К.В. Репрезентация концептов CRIME и PUNISHMENT в британской и американской юридической терминологии: дисс. ... кандидата филол. наук: 10.02.04. / Данилов Кирилл Владимирович. – Саратов, 2004. 234 с.
18. Зеленська О.П. Основні характеристики мовних засобів американського юридичного дискурсу (на матеріалі Білля про права). Розвиток науки в XXI столітті. Харків: Науково-інформаційний центр «Знання», 2020. С. 81-88.

References:

1. Turanin V.Yu. (2013). Fenomen yurydychnoyi movy: kontseptualizatsiya problemy [Phenomenon of the legal language: conceptualization of the problem]. *Visnyk KHNUVS – Bulletin of KHNUIA*, 2 (61), 73-79 [in Ukrainian].
2. Zelenska O.P. (2023). Deyaki leksychni osoblyvosti pobudovy konstytutsiinoho diskursu (na materialy Konstytutsiyi SSHA) [Some lexical peculiarities of the constitutional discourse construction (based on the Constitution of the United States)]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of science and education, ser.: Philology, culture and arts, pedagogy, history and architecture, sociology*, 1 (7), 87-99. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1\(7\)-87-99](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1(7)-87-99) [in Ukrainian].
3. Kardaschuk O.V. (2009). Semantychne pole prostoru yak frahment movnoyi kartyny svitu [Semantic field of space as a fragment of the language picture of the world]. *Naukovi pratsi Chernomorskoho derzh. un-tu imeni Petra Mohyly – Scientific journal of the Petro Mohyla Chornomorsky state university*, 85, vol. 98, 35-38 [in Ukrainian].
4. Leichik V.M. (2006). *Terminovedenie: Predmet, metody, structura [Terminology: subject, methods, structure]*. М.: KomKniha [in Russian].
5. Lazaryev V.V. (2022). Kontseptualizatsiya yurydychnoyi terminolohiyi: neobkhdnist prozoroho terminolohichnoho pidkhodu [Conceptualization of the legal terminology: the necessity of the transparent terminological approach]. *Pravo i bezpeka – Law and security*, 1 (84), 73-79 [in Ukrainian].
6. F. de Saussure (1977). *Trudy po yazykoznaniiyu [Works on linguistics]*. М.: Progress [in Russian].
7. Khizhnyak S.P. (1997). *Yuridicheskaya terminolohiya: formirovanie i sostav [Legal terminology: formation and composition]*. Saratov: Izd-vo Sarat. hos. un-ta [in Russian].
8. Nalyvaiko L.R. (2009). *Derzhavnyi lad Ukrayiny: teoretyko-pravova model: monohrafiya [State organization of Ukraine: theoretical and legal model: monograph]*. Kh.: Pravo [in Ukrainian].

9. Navrotskyi V.O. (2023). *Naskrizni kryminalno-pravovi ponyattya: navch. posib.* [Cross-cutting criminal-legal concepts: manual]. K.: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
10. Garner B. A. (2002). *The elements of legal style*. Oxford: Oxford University Press [in English].
11. Akhmanova O.C. (1966). *Slovar lingvisticheskikh terminov* [Dictionary of linguistic terms]. M.: Izd-vo "Sovetskaya entsiklopediya" [in Russian].
12. Shmelyev D.N. (1973). *Problemy semanticheskoho analiza leksiki* [Problems of the semantic analysis of the vocabulary]. M.: Nauka [in Russian].
13. Kocherhin M. (2001). *Vstup do movoznavstva: pidruchnyk dlya stud. filol. spets. vyschykh navch. zakladiv* [Introduction to linguistics: textbook for stud. of the philol. special. of the higher educ. establishments]. K.: Vyd tsentr "Akademiya" [in Ukrainian].
14. Vlasenko S.V. (2005). *Perevod yuridicheskoho teksta: kognitivnye osobennosti nominatsii i realii-professionalizmy v yazykovoy pare angliiskii-russkii* [Translation of the legal text: cognitive peculiarities of the nomination and the realities-professionalisms in a language pair English-Russian]. *Filologicheskie nauki v MGIMO: Sb. nauch. tru. – Philological sciences in MSIR: Col. of scien. papers*, 21 (37), 129-140 [in Russian].
15. Zelenska O.P. (2023). *Deyaki leksychni osoblyvosti pobudovy konstytutsiinoho diskursu (na materialy Konstytutsiyi SSHA)* [Some lexical peculiarities of the constitutional discourse construction (based on the Constitution of the United States)]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of science and education, ser.: Philology, culture and arts, pedagogy, history and architecture, sociology*, 1 (7), 87-99. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1\(7\)-87-99](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1(7)-87-99) [in Ukrainian].
16. Lotte D.S. (1961). *Osnovy postroeniya nauchno-tekhnicheskoi terminologii: voprosy teorii i metodiki* [The bases of forming the scientific-technical terminology: questions of the theory and methods]. M.: AN SSSR [in Russian].
17. Danilov K.V. (2004). *Reprezentatsiya kontseptov CRIME i PUNISHMENT v britanskoi i amerikanskoi yuridicheskoi terminologii* [Representation of the concepts CRIME and PUNISHMENT in the British and American legal terminology]. *Candidate's thesis*. Saratov [in Russian].
18. Zelenska O.P. (2020). *Osnovni kharakterystyky movnykh zasobiv amerykanskooho yurydychnoho diskursu (na materialy Bilya pro prava)* [The main characteristics of the language means of the American legal discourse (based on the material of the Bill of Rights)]. *Rozvytok nauky v 21 stolitti – Development of science in the 21st century*, 81-88 [in Ukrainian].